

Risicanalys - Green Team Destination Järvsö

Risicanalys	Utarbetad: A-L W, BU, AK	Godkänd av: Green Team	Sida
Vers: 4	Kod: GT24_04 Risicanalys	Antagen: 2024-10-21	1

Risakanalys

Utarbetad av

Anna-Lena Wallin, Blanka Unger, Annika Karlsson

Godkänd av

Green Team Destination Järvsö

Ref. EarthCheck Standard

Kriteriet 5.2

Kod

GT24_04 Riskanalys

Antagen

2024-10-21

Risakanalys	Utarbetad: A-L W, BU, AK	Godkänd av: Green Team	Sida
Vers: 4	Kod: GT24_04 Riskanalys	Antagen: 2024-10-21	2

Ramverk för riskanalys

Enligt EarthCheck standard ska "Destinationen identifiera nivån för faktiska och/eller potentiella risker som uppstår genom planerade-, olycks- och nödsituationer – både naturliga och konstgjorda, i förhållande till destinationens omfattning, genom en dokumenterad riskanalys." Riskanalysen ska utgå från de tolv nyckelområden identifierade av EarthCheck:

1. Effektivitet, bevarande och förvaltning av energi
2. Växthusgasemissioner
3. Luftkvalitetsskydd och bullerkontroll
4. Förvaltning av vattenresurser
5. Hantering av avloppsvatten, dränering och strömmar
6. Bevarande och hantering av ekosystem
7. Planering och utveckling av mark
8. Transporter
9. Avfallshantering
10. Hantering av miljöskadliga substanser
11. Social och kulturell förvaltning
12. Ekonomisk förvaltning

Riskanalysen för Destination Järvsö har därmed framtagits utifrån ovanstående antaganden.

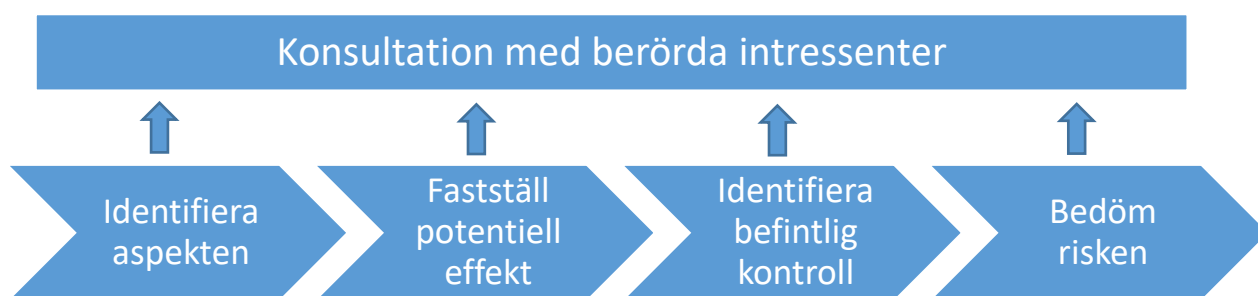
Riskanalys	Utarbetad: A-L W, BU, AK	Godkänd av: Green Team	Sida
Vers: 4	Kod: GT24_04 Riskanalys	Antagen: 2024-10-21	3

Metodik

Riskanalysen ska innehålla följande aspekter:

1. Risk: är chansen till en miljömässig, kulturell, social och/eller ekonomisk påverkan som sker som ett resultat av de aktiviteter som utförs av eller i närvaron av en destination.
2. Aspekt: är en del av destinationen som interagerar eller har potential att interagera med miljön, kulturella/sociala aktiviteter och/eller ekonomin.
3. Potentiell effekt: är varje förändring (positiv eller negativ) till miljön som är helt eller delvis härrörande från en destinations aktiviteter, produkter eller tjänster.

För att utvärdera riskerna så har vi arbetat efter följande metodik:

Riskbedömningen genomfördes med hänsyn till två dimensioner:

- Sannolikhet
- Allvarlighetsgrad

Tabell 1 och tabell 2 visar på kategorier för sannolikhet och allvarlighetsgrad.

Tabell 1: Definition av sannolikhetsgrad

Kategori	Definition
1	Säkert/dagligen: Påverkan förväntas inträffa under de flesta omständigheter eller kommer att inträffa dagligen.
2	Sannolikt/veckovis: Påverkan kommer troligen att inträffa i de flesta fall.
3	Möjlig/månadsvis: Påverkan kan inträffa eller kommer att inträffa på månadsbasis.
4	Osannolikt/årligen: Påverkan kan men förväntas inte inträffa eller kommer att inträffa årligen.
5	Sällsynt: Påverkan skulle endast inträffa under exceptionella omständigheter.

Tabell 2: Definition av allvarlighetsgrad

Kategori	Definition
1	Katastrofal: Utbredd, irreparabel miljömässig, kulturell, social och/eller ekonomisk skada; förlust av människoliv eller långvariga effekter på människors hälsa; nationell uppmärksamhet; allvarliga rättstvister.

Riskanalys	Utarbetad: A-L W, BU, AK	Godkänd av: Green Team	Sida
Vers: 4	Kod: GT24_04 Riskanalys	Antagen: 2024-10-21	Ref. EarthCheck Standard: 5.2
			4

2	Stor: Utbredd, påverkan på medellång till lång; allvarlig påverkan på människors hälsa; nationell uppmärksamhet; större brott mot juridiska krav; stora avbrott i verksamheten; Destinationens rykte har skadats.
3	Medium: Lokal påverkan på medellång till lång sikt; måttligt bidrag till global uppvärmning; måttliga hälsoeffekter som kräver medicinsk behandling; regional mediauppmärksamhet; måttligt brott mot lagkrav med böter.
4	Mindre: Lokal påverkan på kort till medellång sikt; mindre bidrag till global uppvärmning; mindre och reversibla hälsoeffekter som kan behandlas med första hjälpen; negativ publicitet från lokala medier; mindre brott mot lagkrav.
5	Begränsad påverkan på ett lokalt område men inga långsiktiga effekter; oro eller klagomål från grannar; ingen skada på människor; mindre teknisk avvikelse men ingen juridisk avvikelse.

Tabell 3 visar på den riskmatris som används för att definiera riskgraden:

Tabell 3: Riskmatris

		Allvarlighetsgrad				
		1	2	3	4	5
Sannolikhet	1	1	2	3	4	5
	2	2	4	6	8	10
	3	3	6	9	12	15
	4	4	8	12	16	20
	5	5	10	15	20	25

Bedömning
Allvarlig
Extrem
Hög
Medium
Låg

Riskbedömningsmatrisen på följande sidor ger en översikt över Destination Järvsös risker, inklusive strategier för att mildra och påverka potentiella och/eller faktiska effekter vad gäller de 12 nyckelområdena enligt EarthCheck Destination standard.

Risakanalys	Utarbetad: A-L W, BU, AK	Godkänd av: Green Team	Sida
Vers: 4	Kod: GT24_04 Risakanalys	Antagen: 2024-10-21	Ref. EarthCheck Standard: 5.2
			5

Aspekt	Potentiell effekt	Sannolikhet (5-1)	Allvarlighetsgrad (5-1)	Risikfaktor	Riskminimering
Effektivitet, bevarande och förvaltning av energi					
Långvariga strömavbrott	Ingen tillgänglighet till el	5	4	20 Låg	Tillgängligheten till energi övervakas löpande av Svenska Kraftnät. Risken för längre strömavbrott minskas ytterligare genom t ex nedgrävning av luftledningar. Destinationen upprättar kommunikationsplan för info till gäster vid händelser.
Elbrist	Höga elpriser och svårigheter att utveckla samhället	3	4	12 Medium	Energiplan ska upprättas av Ljusdals kommun. Energieffektiviseringsåtgärder är ett måste.
Effektbrist	Bristfälligt nät försvårar expansion och tillförsel av kapacitet	3	3	9 Hög	Planering och dialoger med nätägare och investerare. Insatser för att minska effekttoppar.
Hög förbrukning av ej förnybar energi	Miljöpåverkan till följd av onödigt hög förbrukning av energi	1	5	5 Hög	Kommunen erbjuder energi- och klimatrådgivning. Energiplan upprättas. Statliga bidrag till effektiviseringsåtgärder finns.
Växthusgasemissioner					
Ökat resande.	Ökade utsläpp av växthusgaser	1	4	4 Hög	Aktiviteter för att främja kollektivtrafik och underlätta för bilfritt turistande på plats. Utbyggnad av laddstationer/infrastruktur för elbilar. Se över personaltransporter.

Risikanalys	Utarbetad: A-L W, BU, AK	Godkänd av: Green Team	Sida
Vers: 4	Kod: GT24_04 Riskanalys	Antagen: 2024-10-21	Ref. EarthCheck Standard: 5.2
			6

Aspekt	Potentiell effekt	Sannolikhet (5-1)	Allvarlighetsgrad (5-1)	Risikfaktor	Riskminimering
Konsumtion av produkter	Ökade utsläpp av växthusgaser	3	3	9 Hög	Minskad konsumtion av produkter. Utöka möjligheterna till delningstjänster och utlåning. Handla lokalt där det är möjligt.
Ökade utsläpp av växthusgaser	Extrema väder	4	3	12 Medium	Klimatanpassning.
Ökade utsläpp av växthusgaser	Snöbrist medför kortare skidsäsong	3	3	9 Hög	Bra snökanonsystem säkrar skidnäringen på kort sikt, men säkrar ej upplevelsen av ett vinterlandskap. Trenden är att antal skidtimmar per dag blir färre och gästerna vill komplettera med andra aktiviteter. Innovativa lösningar på utbudet så att breddning av vinterprodukten kan ske. På lång sikt ökar cyklingen i betydelse när snösäsongen blir kortare.
Luftkvalitetsskydd och bullerkontroll					
Ökad bilburen turism	Närmiljön påverkas negativt vid sämre luftkvalitet och ökat buller	3	4	12 Medium	Trafikverket gör luftkvalitetsmätningar på statliga vägar, men vi har historiskt haft värden en bra bit under gränsvärdena.
Bullerframkallande aktiviteter	Bullerstörningar från verksamhet (t ex pistmaskiner) eller byggen	5	5	25 Låg	Hanteras enligt PBL med begränsande regler.
Förvaltning av vattenresurser					

Risikanalys	Utarbetad: A-L W, BU, AK	Godkänd av: Green Team	Sida
Vers: 4	Kod: GT24_04 Riskanalys	Antagen: 2024-10-21	Ref. EarthCheck Standard: 5.2
			7

Aspekt	Potentiell effekt	Sannolikhet (5-1)	Allvarlighetsgrad (5-1)	Risikfaktor	Riskminimering
Förorenade dricksvattenresurser	Vattenbrist	3	5	15 Låg	Två nya djupborrade reservvattentäkter har provpumpats. Skalskyddet vid dricksvattenreservoarer i Järvsö har förbättrats.
Torka, slöseri eller läckage av vatten.	Vattenbrist	4	3	12 Medium	Utbyggnad av VA-systemet på Öjeberget har löst brist i destinationens kärna. Uppmaning till gästerna att inte slösa med vatten samt kommunikationsplan vid akuthändelser.
Kväveläckage/övergödning	Försämrade vattenkvalitet	3	5	15 Låg	Genomföra nulägesanalys för att se hur situationen ser ut i Järvsö.
Hantering av avloppsvatten, dränering och strömmar					
Höga regnmängder eller dammbrott	Översvämning och elavbrott.	5	1	5 Hög	Aktivt arbete med översvämningens riskerna, dammhaverigrupp finns på länsstyrelsen (Älvgruppen). Kommunikationsplan finns för akuta händelser.
Utsläpp av mikroplast.	Försämrade vattenkvalitet.	5	3	15 Medium	Undersöka hur dagvattenreningen i Järvsö ser ut.
Överbelastning av avloppsnätet främst på grund av tillförsel av dagvatten.	Försämrade vattenkvalitet då reningsverk och ledningsnät överbelastas.	5	3	15 Medium	Förändring av dagvattenhantering, både vid nya byggnationer, och på befintlig mark och fastigheter. Många fastigheter släpper felaktigt dagvatten till spillvattenledning.
Nuvarande kapaciteten i	Miljöpåverkan på vattenkvalité.	3	3	9 Hög	Exploatering behöver planeras både vad gäller tid och geografi för att tydliggöra behov av

Risikanalys	Utarbetad: A-L W, BU, AK	Godkänd av: Green Team	Sida
Vers: 4	Kod: GT24_04 Riskanalys	Antagen: 2024-10-21	Ref. EarthCheck Standard: 5.2
			8

Aspekt	Potentiell effekt	Sannolikhet (5-1)	Allvarlighetsgrad (5-1)	Risikfaktor	Riskminimering
reningsverket räcker inte till för flera anslutningar. EU-lagstiftning gör det komplicerat och ibland inte möjligt att söka tillstånd för utökad kapacitet.	Begränsad möjlighet till ytterligare anslutningar vid nyetablering och exploatering.				utökning av kapacitet på ledningsnät och reningsverk. Möjlighet till innovativa enskilda VA-lösningar för områden, som inte är möjlig att ansluta till kommunalt VA idag, bör undersökas.
Bevarande och hantering av ekosystem					
Ökad naturturism	Ökat tryck på naturmiljöer som kan leda till skador på miljön.	2	4	8 Hög	Kommunikation om bra beteende i naturen, förstärkning av utpekade vandrings- och cykelleder som motverkar okontrollerad framfart. Fortsatt utbyggnad av ledssystem. Skötselplaner för naturreservat finns. Utbildning av besöksnäringens företag hur de inom ramen för sina verksamheter kan arbeta för att slitaget kan motverkas.
Mer extremväder eller oaktsamhet i natur och skog	Skogsbrand.	4	1	4 Allvarlig	Hänvisning till Ljusdals kommuns riskanalys och krisberedskap där detta hanteras.
Ljuskörorening	Påverkan på djurliv	4	4	16 Låg	Hanteras av Ljusdals kommun i samband med exploateringsprocessen, till exempel i en detaljplaneprocess eller ett enskilt bygglov.

Risikanalys	Utarbetad: A-L W, BU, AK	Godkänd av: Green Team	Sida
Vers: 4	Kod: GT24_04 Riskanalys	Antagen: 2024-10-21	Ref. EarthCheck Standard: 5.2
			9

Aspekt	Potentiell effekt	Sannolikhet (5-1)	Allvarlighetsgrad (5-1)	Risikfaktor	Riskminimering
Planering och utveckling av mark					
Brist på byggbar mark för turismens expansion	Den ekonomiska tillväxten påverkas negativt	3	4	12 Medium	Fördjupad översiktsplan upprättad för Öjeberget. Etableringskoordinator anställd för att främja expansion. Påvisa fördelarna med turistiska etableringar ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.
Byggnation på odlingsbar mark	Odlingsbar mark exploateras så att livsmedelsproduktionen påverkas	4	3	12 Medium	Hanteras vid plan- och bygglovsprocesser av kommunen och länsstyrelsen. I den antagna (2021) livsmedelsstrategin står det uttryckligen att byggnation ej ska ske på jordbruksmark.
Byggnation och exploatering av mark med upplevt kulturvärde	Intressekonflikter i bevarande kontra nybyggnation	3	4	12 Medium	Hanteras vid plan- och bygglovsprocesser av kommunen och länsstyrelsen.
Transporter					
Ökad bilburen turism	Trängsel och framkomlighetsproblem uppstår för t.ex. räddningsfordon	2	3	6 Hög	Nya parkeringar minskar problemet på kort sikt. Skyttelbuslösning bromsar ökningen av problemet. Resestrategi ska tas fram för Järvsö.

Risikanalys	Utarbetad: A-L W, BU, AK	Godkänd av: Green Team	Sida
Vers: 4	Kod: GT24_04 Riskanalys	Antagen: 2024-10-21	Ref. EarthCheck Standard: 5.2
			10

Aspekt	Potentiell effekt	Sannolikhet (5-1)	Allvarlighetsgrad (5-1)	Risikfaktor	Riskminimering
Ej cykelvänlig infrastruktur	Framkomligheten med cykel minskar vilket leder till ökat resande med bil och Järvsö upplevs som en mindre intressant cykeldestination. Invånare kan inte nyttja cykel som transportmedel pga säkerhet.	3	4	12 Medium	Cykelplan upprättas. Nya cykelvägar byggs.
Infrastrukturkollaps	Leverans av livsmedel och nödvändiga varor hotas	5	1	5 Hög	Ökad andel lokalproducerad mat minskar sårbarheten.
Hög bilanvändning	Ökade koldioxidutsläpp	1	3	3 Extrem	Främja kollektiva färdmedel. Ersättning av fossila drivmedel med förnybara är ett måste.
Avfallshantering					
Onödigt avfall uppstår	Slöseri med resurser och ökade växthusgasutsläpp.	2	4	8 Hög	Avfallsminskning och kretsloppstänk implementeras enligt kommunens kretsloppsplan. Information och incitament för att minska avfallsmängd i turistboenden hanteras av destinationsbolaget. Ny lag om bostadsnära insamling av förpackningsavfall trädde i kraft 2024.

Risikanalys	Utarbetad: A-L W, BU, AK	Godkänd av: Green Team	Sida
Vers: 4	Kod: GT24_04 Riskanalys	Antagen: 2024-10-21	11
		Ref. EarthCheck Standard: 5.2	

Aspekt	Potentiell effekt	Sannolikhet (5-1)	Allvarlighetsgrad (5-1)	Risikfaktor	Riskminimering
Utsläpp av skadliga ämnen från nedlagda deponier	Försämrade vattenkvalitet och markpåverkan	3	4	12 Medium	Deponier hanteras och följs upp enligt lagkrav för att minska utsläpp. Kommunen arbetar med att undersöka vissa deponiers påverkan på omgivning och efter behov utföra åtgärder.
Utsläpp av skadliga ämnen från sorterat avfall	Försämrade vattenkvalitet och markpåverkan	5	5	25 Låg	Avfallet hanteras av renhållningsbolaget och behandlas enligt lagkrav.
Olycka med transport av farligt gods.	Utsläpp av miljöfarliga ämnen som försämrar vattenkvalitet och påverkar ekosystemet.	5	2	10 Hög	Hänvisar till Ljusdals kommuns riskanalys. Kommunikationsplan till gästerna för oväntade händelser.
Större nedskräpning särskild i samband med turistbesök	Risker med mindre trivsel att röra sig i naturen och att andra personer följer liknande beteende. Avfall från besökare hamnar hos enskilda verksamheter.	3	4	12 Medium	Uppmuntra gäster till mindre nedskräpning via kommunikation, information och incitament att ta med sig sitt skräp och slänga det på anvisade platser.
Otillräcklig sortering av förpackningar	Avfallet/förpackningar hamnar i kärl som inte är avsedda för detta avfall, i värsta fall i naturen.	3	4	12 Medium	Dialog med privata aktörer och kommunen om möjligheten att införa fler fraktioner för hantering av förpackningar. Anvisa gästerna till återvinningstationer.
Hantering av miljöskadliga substanser					
Miljöskadlig verksamhet	Förorenad mark	4	4	16 Låg	Marksanering före exploatering.

Riskanalys	Utarbetad: A-L W, BU, AK	Godkänd av: Green Team	Sida
Vers: 4	Kod: GT24_04 Riskanalys	Antagen: 2024-10-21	Ref. EarthCheck Standard: 5.2
			12

Aspekt	Potentiell effekt	Sannolikhet (5-1)	Allvarlighetsgrad (5-1)	Risikfaktor	Riskminimering
Användning av bekämpningsmedel /rengöringsmedel	Miljöpåverkan	4	3	12 Medium	Miljöskadliga ämnen förbjuds enligt svensk lag: Miljövänliga val av kemikalier är att föredra.
Utsläpp av farliga ämnen	Miljöpåverkan	4	3	12 Medium	Alla företag som använder farliga kemikalier är skyldiga att redovisa detta till myndigheterna, detta kontrolleras regelbundet.
Social och kulturell förvaltning					
Överturism	Försämrad livskvalitet bland ortsbor och/eller att besökarna upplever sin vistelse som otillfredsställande.	2	3	6 Hög	Destinationsutveckling bör integreras med stadsutveckling. Arbeta med en inflyttarstrategi för att behålla en balans mellan bofasta och besökare.
Ökad turism	Kritik från lokalbefolkningen när ökad turism stör lokal miljö. Kan skapa socioekonomiska klyftor i samhället.	2	3	6 Hög	Medborgardialog och involvering av unga (generation Y och Z).
Ökad turism	Skador på natur- och kulturmiljöer.	2	3	12 Medium	Bevarandeprogram och skötselplaner finns på länsnivå. Fortsätta arbeta med kommunikation till turisterna.
Ekonomisk förvaltning					

Risikanalys	Utarbetad: A-L W, BU, AK	Godkänd av: Green Team	Sida
Vers: 4	Kod: GT24_04 Riskanalys	Antagen: 2024-10-21	Ref. EarthCheck Standard: 5.2
			13

Aspekt	Potentiell effekt	Sannolikhet (5-1)	Allvarlighetsgrad (5-1)	Risikfaktor	Riskminimering
Säsongsvariationer	Låg lönsamhet och svårigheter att behålla personal över tid.	2	4	8 Hög	Genom att utveckla outdoor aktiviteter som cykling och vandring som matchar vintersäsongen fås ett jämnare flöde.
Utförutsedda händelser som pandemi eller olyckor	Små företag har låg uthållighet vid svackor vilket leder till risk för utebliven tillväxt, nedläggningar eller konkurs.	3	3	9 Hög	Företagsrådgivning via NärLjus.
Massmediakritik t.ex. vid olyckor	Dålig publicitet.	3	3	9 Hög	Säkerhetsplaner på varje företag. Utvecklad säkerhetsinfo mot gäster. Kommunikationsstrategi vid händelser.
Låg andel lokala livsmedel	Missad möjlighet till utveckling. Låg självförsörjningsgrad.	3	3	9 Hög	Gävleborgs handlingsplan för Sveriges Livsmedelsstrategi.
Glapp mellan tillverkare/förädlare och köpare av lokalt producerat mat	Moment 22 producenter vågar inte tillverka kvantitet/öka kapacitet och köpare kan inte säkerställa att de får leverans av varor.	3	4	12 Medium	Dialog mellan parterna. Matvärldens arbete.

Risikanalys	Utarbetad: A-L W, BU, AK	Godkänd av: Green Team	Sida
Vers: 4	Kod: GT24_04 Riskanalys	Antagen: 2024-10-21	Ref. EarthCheck Standard: 5.2
			14

Personer som har tränats för att hantera risker som tas upp

- Kommunens säkerhetschef (idag Josefin Jarlheden) är övergripande ansvarig för det strategiska säkerhetsarbetet i hela kommunen, inklusive det geografiska områdesansvaret. Säkerhetschefen jobbar med ett systematiskt säkerhetsarbete tillsammans med ledningen för respektive förvaltning och bolag, samt stödjer och hjälper civilsamhället med frågor kopplade till kris/krig samt brottsförebyggande åtgärder. Övar och utbildar de funktioner som är kopplade till stab under kris.
- Kommunens krisorganisation består av en stab med ca 12 medlemmar, en kriskommunikationsgrupp med ca 20 medlemmar samt en POSOM-grupp för psykiskt och socialt omhändertagande vid särskilda händelse2 (8-10 medlemmar), plus vissa specialkompetenser som kan kallas in vid specifika kriser. Politikerna inom kommunstyrelsen utgör även krisledningsnämnd.

Det finns en tydlig struktur med stöddokumentation om hur man kallar in staben, samt rutiner kopplat till stabsarbete. Staben har en övning och utbildningsplan som går över fyra år och beslutas av politiken, där ingår bland annat kvartalsövningar för staben, utbildning för specialkompetens samt utbildning/övning för politikerna, POSOM, externa. Tanken när vi övar/utbildar oss är att skapa rutiner som kan användas i alla slags kriser. Det finns mycket erfarenhet från stabsarbete ifrån flera kriser som skogsbränderna 2018, pandemin samt Ukrainainvasionen (då kommunen gick in i beredskapsläge), vilket gör att vi bedömer vår förmåga som god.

- Räddningstjänsten i kommunen har totalt 64 anställda, varav sex på heltid. All personal har en grundutbildning på minst två veckor där bl.a. rökdykarutbildning ingår. Sedan är målet att alla ska genomgå en kompetensutbildning på en räddningsskola efter några år. Den erfarenhet som finns hos personalen idag är allt från några månaders anställning till över 40 års i tjänsten.
- Flera av de privata aktivitetsbolagen har så kallad utbildad patrullpersonal. Dessa har utbildats i säkerhetsarbete och säkerhetsförebyggande samt att hantera skador och olyckor kopplade till framför allt cykling och alpin skidåkning. Dessa personer har även utbildats i L-ACBDE. Kopplat till barmark och cyklingen finns 4 personer utbildade till patrull och sedan även ett antal sjukvårdare och Vintertid och skidsäsong har 5 st personer utbildade till Patrull och alltid någon i tjänst.
- Flera aktörer har utbildat sig i Första hjälpen i Terräng.
- Boendeanläggningar är årligen tränade för brandsäkerhet.
- Flera ställen runt om i destinationen har hjärtstartare placerade hos sig, där har också personalen utbildats i hur de ska hantera dessa
- Församlingen i destinationen har utbildad personal och god erfarenhet av att hantera människor i kris.
- Personalen på Destinationsbolaget har utbildats i HLR samt hjärtstartare.

Riskanalys	Utarbetad: A-L W, BU, AK	Godkänd av: Green Team	Sida
Vers: 4	Kod: GT24_04 Riskanalys	Antagen: 2024-10-21	15

Riskanalys	Utarbetad: A-L W, BU, AK	Godkänd av: Green Team	Sida
Vers: 4	Kod: GT24_04 Riskanalys	Antagen: 2024-10-21	16